GAZETA LWOWSKA.

W Piątek **N^ro. 29.** 11. Marca 1825.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— *Ze Lwowa.* —

Z pomiędzy wielu doniesień, które dotąd odebraliśmy z prowincyi, o uroczystościach, ku pamiątce Narodzin N. Pana naszego w dniu 12. z. m. obchodzonych, i które wszystkie zgadzaią się w tem: że ieden duch radości, ieden uniesienia i nayszczérszego przywiązania do uświęconey Osoby naylepszego z Monarchów, wszędzie w sposób zarówno chlubny obiawiał się, dla szczupłości mieysca umieszczamy tylko następuiące, krótko zebrane z Dobromila, iako szczególniey udzielonem być zasługuiące: »Dzień urodzin N. Pana obchodzono tu z wszelką okazałością. Naprzód z rana o godzinie 10tey potróyne salwy z moździerzów, zapowiedziały uroczystość. Potém Municypalność z chorągwiami, zebrała się przed pomieszkanie Przełożonego Magistratu, który stanął na iey czele, i po stósowney przemowie wraz z innemi mieyscowemi do tameczney Władzy woyskowey przyłączył się, a tak wszyscy pospołem, wśród wystrzałów i przygrywania muzyki, udali się na solenne Nabożeństwo do kościoła farnego, gdzie w końcu odśpiewano hymn S. Ambrożego, i hymn Ludu za drogie życie Monarchy. Po nabożeństwie Przełożony Magistratu i Dowódzca załoguiącego batalionu od pułku Czartoryskiego dali obiad na 80 osób. Na tym znaydowali się: Duchowieństwo mieyscowe, Duchowieństwo i obywatele stanowi z okolicy, Urzędnicy cywilni i woyskowi. Podczas obiadu spełniono toast za zdrowie N. Pana, który głosiły salwy z moździerzów. Szeregowi załogi dostali w tym dniu 4 beczek piwa i iednego wołu. Wieczorem całe miasto było rzęsisto oświecone — a radosne okrzyki: »Niech żyie Franciszek! Niech żyie Nayiaśnieyszy Pan!« rozlegały się wszędzie przez cały ten dzień uroczysty.«

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Hiszpaniia.

Listy z Madrytu z d. 11. Lutego donoszą o polepszeniu się zdrowia Króla Hiszpańskiego. Król Jegomość spał dwie nocy spokoynie i ból podagry znacznie ulżył.

Na wniosek Ministra Zea Bermudez maią być w Hiszpanii zaprowadzone telegrafy. Ustanowiono iuż Kommissyią do zdania sprawy w tym względzie, którey członkiem iest Pułkownik Antoni de Montenegro.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Dalszy ciąg Mowy P. Kanninga, miāney d. 3. Lutego w Izbie Niższey:

»Zacny prawnik w ciągu Mówy swoiey tyle osobistych dał mi przytyków, iż nie mogły być zapoznane, i wprawił mię w alternatywę, albo wiele bardzo punktów pokryć milczeniem, lub na iakiś czas zwrócić uwagę Izby. Pytał ón się w różnym sposobie, iak się to dzieie, że Ministrowie, których raczył za bardzo potężnych wystawić, wraz przy pewnych środkach się utrzymali. Powinni to czynić, rzekł, lub urzędy złożyć? Za nim się daley zapuszczę; muszę wnioski zacnego prawnika rozebrać; atoli, chociażbym ie, iako dowody, pominął, iednakowoż zapytałbym się go, czyli n. p. nie widział przeszkód w uznaniu niepodległości Państw południowo-amerykańskich? Mówił ón, że Minister z ławkami za sobą, i z zasłonionym tyłem przez Lud Angielski nie ma się czego obawiać. Pytałbym się teraz, iakby z Ministrem było, który ławki maiąc za sobą, oprócz tego, nie byłby przez nikogo wspierany! (Słuchaycie! i śmiech) Mogę zacnego prawnika zapewnić, iż tak względem niepodległości południowo-ameryhańskiey, iak względem wielu innych rzeczy w wielkim zostaie błędzie, i daley mogę mu dać zapewnienie, że liniia, dzieląca Gabinet względnie pewnych pytań, nie iest prostą, lecz wężowatą (*serpentine*). Dodać ieszcze muszę, że Ministrowie, chociaż względem pytania Katolików — pytania, względem którego zwyczaie, związki i szanowne uznania zrodzić mogą różnicę zdań — mogą być podzieleni, iednakowoż przy rozbiorze wszystkich okoliczności, gdzie sprawa i dobro kraiu iest wystawione, czystem i bezstronnym sądem będą powodowani. Przyznaię, że owe pytanie nie z winy Ministeryium, nie z winy teraźnieyszego pokolenia popadło w stan zawikłany, z którego nie łatwo można ie wywinąć. Zdaie się mi, iż to może być uskutecznionem tylko przez zupełne zniesienie całego systematu

stronnictwa w Irlandyi i przez Ministeryium w téy mierze zupełnie zgodne. Podług mnie takie Ministeryium przy zgodności umysłów Narodu, nie może być utworzone przez stronnictwo, któremu bez wątpienia życzę przewagi; mogłoby się zaś, przy zgodności umysłów Narodu utworzyć przez stronnictwo, któremu nie życzę, aby otrzymało przewagę. Gdybym usłuchał rady zacnego prawnika i moiego przyiaciela, i wyszedł z Gabinetu, aby dać sposobność do utworzenia nowego Ministeryium, więc doczekałby się pociechy, widzieć mnie wyrugowanego, atoli nie utrzymać rzeczy Katolików. (Słuchaycie, słuchaycie!) Życzyłbym tylko, aby zacni Członkowie rozważyć shcieli, iak dalece text w adressie, ściągaiący się do Irlandyi, Izbę obowiązuie. Krol zawiadamia nas, że w Irlandyi są związki, które przedsięwzięły środki, z duchem Konstytucyi niezgodne, a zdolne wzbudzić obawy, i zrządzić nieukontentowanie; to iest faktum; równie iest niezaprzeczone faktum, iż przezto polepszeniu narodowéy pomyślności przeszkadzaią. Król Jegomość zaleca ztąd Izbie, aby naradziła się nad środkami dla zapobieżenia temu złemu, a Izba w adressie swoiém odpowiada, iż do tego gotowa. Coż innego pozostaie Izbie do czynienia, ieżli zechce dozwolić, aby Związek Katolicki, który podług własnego wystawienia zacnego prawnika, w Irlandyi ma powagę, Rząd osłabia, do posłużeństwa rości sobie prawo, całą Władzę wykonywa, bez przeszkody rzeczy swoie prowadzi, o Władze konstytucyyne niedba, nawet nad niemi goruie, i stanowczo przepisuie, iakie maią, lub nie maią być przedsięwzięte środki. Z resztą Izba nie iest obowiązaną przełożone przez Rząd środki bezwarunkowo przyiąć; obowiązuie się tylko rozważyć środki nayzdolnieysze, temu oczewistemu i strasznemu złemu położyć koniec. To, a nic więcey przyrzeczono w adressie, mniey nie może uczynić Izba, ieżli własnie nie ma dozwolić, aby związek Katolicki w nieograniczoném panowaniu i w pełnéy mocy miał istnieć.

(*Ciąg dalszy nastąpi.*)

Podług Gazet Angielskich iuż więcéy, iak 40 Angielskich Lordów i Szlachty ofiarowało się własnym kosztem towarzyszyć Xięciu Northumberlandyi, mianowanemu na nadzwyczaynego Posła Angielskiego do koronacyi Króla Francuzkiego, i przez to podnieść blask iego Poselstwa.

Francyia.

Król rozpordądzeniem Swoiém z d. 16. Lutego w odwołaniu się do dawnieyszego rozporządzenia z d. 10. Grudnia 1823, którém nakazaną była specyialna Kommissyia do rozpoznania rachunków corocznie przez Ministrów ogłaszanych, na Członków Kommissyi upoważnioney do sprawdzenia rachunków z r. 1824, mianuie PP. Hrabiego Ruty, Radcę Stanu, Para Francyi, Wice-Hrabiego de Saint-Chamans, Mistrza do prośb, Deputowanego Feutrier, detto Dupin, Mistrza rachunków, Pernot, Referendarza przy Izbie Obrachunkowéy, de Gascq, detto, Pierret, detto.

Oto iest bliższy wykaz dwóch innych w naszym przeszłym Numerze namienionych, przez Ministra Skarbu, na posiedzeniu Izby Deputowanych z d. 16. Lutego przełożonych ustaw, mianowicie budżet dochodów z r. 1823 i ustawa dodatkowego kredytu dotycząca się:

II. Ustawa Skarbowa przez Ministra przełożona w obszernych wyrachowaniach podaie budżet dochodów z r. 1823 na fr. 1,123,456,392
a budżet wydatków z r. 1823
ostatecznie na - - - - - - - 1,118,025,162

i uwiadomia o nadzwyżku - - - 5,431,230
to iest o nadzwyżku budżetu z 1824 r. 55,969 fr.
i z roku 1825 5,375,261 -

Summa iak wyżey 5,431,230 -

III. Ustawa Skarbowa dozwala różnych dodatkowych kredytów i podług tego podnosi dochody z 1824 na - - - - - fr. 992,533,953
wydatki 1824 na - - - - - - 990,119,582

Nadzwyżek - - - - 2,414,371
Daléy dochody z 1825 na - - fr. 928,000,000
— wydatki - 1825 na - - 926,500,000

Nadzwyżek - - - - 1,500,000
do czego należą w powyższem tymczasowém rozporządzeniu na r. 1824 wykazane 2,214,371 fr.
a ponieważ dochody z 1826 szacowane są na - - - - - - - fr. 924,095,704
— wydatki z 1826 - - - - - - 915,504,499

zatém i tu okazuie się nadwyższek 8,591,205

Na posiedzeniu Izby Parów w d. 16. z. m. słuchała Izba przełożenia swéy Kommissyi względem ustawy o prowizyiach wieczystych.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych w d. 14. Lutego przełożona była petycyia, którą nieiaki Pitou w Paryżu imieniem Katolicko-Królewskiego Związku parafii S. Rocha podał, i w którey żądał wybudowania kaplicy na placu, gdzie stał dawniey teatr opery, a gdzie Jego Królewicowska Mość Xiąże Berry został zabity. Kommissyia do petycyy wniosła, aby tę prośbę odesłać do Ministra Spraw Wewnętrznych. To dało dowód P. Chabrolowi, Prefektowi Paryża, do następuią-

cego w Izbie oświadczenia: »Życzenie P. Pitou iest iuż spełnione. Proszę Izby, dozwolić mi zdać sprawę w tey okoliczności, do którey cała Francyia ma udział, ponieważ cała Francyia przyczynia się do wypełnienia tey pobożney powinności. Niemam potrzeby przypominać WPanom pogrążenia, iakie się na wiadomość o śmierci Xięcia rozszerzyło! Któż łez nieronił! Któż nie był boleścią przeięty, gdy się dowiedział, że skrytobóycza ręka wyrwała życie Xięciu, który podług wyrazu pewnego Starca, nie byłby przestał żyć, gdyby życzenia nasze i miłość, mogły go były unieśmiertelnić. Gruba żałoba pokryła Królestwo. Korpus Municypalny Paryzki był tłumaczem powszechney boleści. Przełożył subskrypcyią do pomnika dla tego wspaniałego i walecznego Xięcia, który obiecywał tronowi Sgo. Ludwika silną podporę, Francyi sławę, Ludowi miłość, a nieszczęśliwym wsparcie. Wrażenie było powszechne. Duch stronictwa zdawał się gasnąć, iego ramię bezwładnieć; dary ze wszech stron wpływały. Ofiary bogaczów iak i ubogich, żołd dawnego iak i nowego woyska, powiększały skarb pobożny, złożony w ręce Komissyi do tego przeznaczoney. W sposobie odpowiednym umieszczony fundusz wynosi teraz blisko 900000 franków. Naypierwey zaięto się grobowcem z marmuru, godnem uświetnienia swego przedmiotu. Proiekt ten poruczono pierwszym artystom stolicy. Model wystawiony w salach ratusza, zasłużył i otrzymał pochwały znawców. Dozwólcie mi WPanowie uczynić po krótce rys onego. Miasto Paryż, w wielkości kolosalney, podaie urnę załobną we łzach pływaiącey Francyi, która się zgina dla oney przyięcia. Na czterech stronach mauzoleu, w płaskorzeźbie, wystawione są bliższe okoliczności śmierci Xięcia, który tak z odwagą bohatera, iak uległością chrześcianina umiera; cztery żałobne ieniiusze po rogach pomnika gaszą swe pochodnie. Na widni, posągi Francyi i Dobroczynności, oznaczaią cnoty, miłości naszey na zawsze wydartego Xięcia. Komissyia połączyła z tem, plan wystawienia wodoskoku w mieyscu, gdzie zbrodnia była popełniona, by woda nieustannie płukała krwawy bruk, dla zniszczenia na owem mieyscu śladów owey zbrodni. Z pośrod wytryskaiącey wody miał się wznieść obelisk 120 stóp wysokości, na ktorego czterech bokach miały być ryte pamięcigodne dzieła, tkliwe czynności, rysy bohaterskiey odwagi i dobroci, które w pierwszych wiekach Monarchii aż do dni naszych tak drogiemi uczynili Bourbonowie dla ludu, i tyle miłości do swego imienia, do swey pamiątki przywiązali. Zdaie się nam, iż słusznie uczyniliśmy, karząc przez ten kontrast szaloną wściekłość kłamstwa, nikczemnego mordercy; Komissyia chciała przez sprzeczne położenie tylu dobrodzieystw z tak wielką niewdzięcznością podać naypoźnieyszey potomności pamiątkę cnot Xięcia, i utrzymać na zawsze sprawiedliwy wstręt przeciw tak haniebney czynności. Idea ta w pierwszem uczuciu głęboko dotkniętego serca nie została przyięta. Sądzono, iż tylko religiyny pomnik byłby stosowny dla tego mieysca zbrodni. Komissyia otrzymała zapewnienie z ust dostoyney Xiężney, która wielkość duszy w tak straszney katastroffie rozwinęła, że ta pobożna idea ulżyłaby iey żalowi i udzieliłaby iey pociechy. Atoli, zanim nowe przełożenia Komissyi mogły być wykonane, Ministeryium oświadczyło życzenie, aby pierwey uposażenie na maiącą być wystawioną kaplicę było zabezpieczone, i Rada municipalna Paryża, do którey Komissyia się w tey mierze odniosła, na ostatnich swoich naradach postarała się o to uposażenie. Teraz więc nie masz żadney przeszkody, i oczekuie tylko wyższego upoważnienia do wystawienia tey kaplicy, w którey ma być wzniesiony pomnik żałoby. Plany do tego, może kto chce podać, aby sztuki ubiegaiąc się, walczyć mogły o troskliwość uwiecznienia pamiątki tak poruszaiącey i dotkliwey boleści. Tam wylewać będą Francuzi łzy nad opłakania godnym i niespodziewanym końcem życia; tam uczyć się będą nienawidzieć rewolucyynego fanatyzmu, poymować strach ateizmu, który wiedzie zepsute serca do takich haniebnych czynności. Mości Panowie, sądzę, że te szczegóły są na właściwem mieyscu przywiedzione, bo w dniu po rocznicy tak bolesnego wspomnienia. Hołd oddany tak drogiey pamiątce przynosi ulgę troskom, podnosi pogrążony umysł i dopełnia pobożnego obowiązku.

P. Ouvrard, którego przyprowadzono z więzienia S. Pelagie, aby był obecny sprawdzeniu papierów względem administracyi dostawy w Hiszpanii, znowu napowrót został osadzony.

Hrabia Lenoir Laroche, Par Francyi umarł w d. 17. Lutego w 75 wieku życia swoiego.

Królestwo Oboiey Sycylii.

Dziennik królestwa Sycylii z d. 14. Lutego donosi:

Ces. Król. austryiacki nadzwyczayny Poseł Hrabia Apponyi, posłany przez Cesarza Jegomości do Neapolu, aby Królowi, naszemu Panu złożył oznakę żalu z śmierci Króla Ferdynanda I. i życzenia do wstąpienia na Tron teraz panuiącego Monarchy, dnia wczorayszego w Niedzielę t. i. d. 13. Lutego, na posłuchaniu uroczystem dopełnił swego podwóynego zlecenia. Wspomnionego Posła przedstawił Królowi tymczasowy Minister spraw

wewnętrznych Kawaler de Medici, który to Poseł wręczył Jego królewskiéy Mości swego Monarchy własnoręczny list, gdzie N. Cesarz w naypochlebnieyszych wyrazach zapewnia Króla Jegomości o swoiéy przyiaźni i przychylności.

Tegoż samego dnia przedstawiony był Królowi przez Kawalera de Medici, Xiążę Soragna W. Koniuszy Jéy Cesarz. Mości Arcy-Xiężniczki Maryi Ludwiki, Xiężney Parmy, Piacency i Gwastali, który Królowi Jegomości naszemu Panu okazał żal dostoynéy Xiężnéy ze śmierci Króla Ferdynanda i wraz życzenie do wstąpienia na Tron, i wręczył Królowi własno ręczny list Jéy Cesarz. Mości.

Onegday, d. 12. Lutego, iako w dniu urodzin Cesarza Jegomości Austryiackiego, wystąpiły woyska Ces. Austryiackie stoiące załogą w Neapolu, około godziny dziesiatey rano, i uszykowały się wzdłuż Chiaia. W kościele della Vittoria położonym przy teyże ulicy, na uroczystość dnia tego odprawiono nabożeństwo i odśpiewano Hymn S. Ambrożego. Naczelny Wodz i C. K. Jenerał Jazdy, Baron Frimont, Xiążę Antrodoco, C. K. nadzwyczayny Poseł i pełnomocny Minister Jenerał Major Hrabia Fiquelmont, nadzwyczayny Poseł Hrabia Apponyi, wszyscy Jeneralowie wraz z Sztabem jeneralnym C. K. woyska, i wielu znakomitych Neapolitańczyków i obcych, byli obecni na téy uroczystości po któréy woysko pod sprawą Xięcia Hessen-Homburgskiego, Marszałka polnego Porucznika i Gubernatora Neapolu, przeciągało na placu przed kościołem w następuiącym porządku: Jenerał Major Hrabia Haugwitz, obadwa bataliony grenadyierów Jurissich i Mistruzzi; dwa bataliony piechoty pułku Lilienberga, iedna bateryia dział, dwa bataliony pułku piechoty Alexandra. Jenerał Major Soldenhofen. Dwa bataliony piechoty pułku Teutschmeistra, bateryia dział, dwa bataliony piechoty pułku Mecsery. Jenerał Major Baron Brettschneider, sześć szwadronów huzarów pułku Frimonta.

Ten dzień uroczysty zakończyły dwie świetne uczty dane przez Naczelnego Wodza Barona Frimont i Hrabiego Fiquelmont, na które zaproszeni byli wszyscy Posłowie, wielu znakomitych Neapolitańczyków i obcych; Xiążę Meklenburgski i Hrabia Apponyi znaydowali się także. Król. Neapolitańscy Ministrowie Sekretarze byli podobnie zaproszeni, lecz z powodu trwaiącey żałoby po zmarłym Królu nie mogli przybyć.

Zjednoczone Niderlandy.

Król Jegomość wyznaczył ze swoiéy kassy 100000 ZR. do powszechnéy składki nakazanéy wyrokiem z d. 9. Lutego, aby nieszczęsnym ofiarom powodzi w wielu prowincyiach dać wsparcie. Jego król. Mość Xiążę Oranii wyiechał sam do Hollandyi, Bliższe wiadomości o powszechnéy powodzi brzegów północnych Królestwa ciągle są zasmucaiące. Tymczasem z Amsterdamu donoszą, że Król nietylko przedsiewzięte środki przez Gubernatora Hollandyi północney do naprawienia tam, potwierdził, lecz wydał rozkazy z naywiększą dzielnością kończyć roboty, i że Monarcha nadesłał Summy, aby nieszczęsnych potrzeby zaspokoić.

Gazety nasze donoszą z Bruxelli z d. 13. Lutego: Rząd trudni się teraz rozbiorem planu, maiącego połączyć Stolicę z wielką Skaldą a potem z morzem, i wyrażaią się, że Król przełożony sobie plan przedłużenia kanału Charleroi aż pod mury Bruxelli, przyymie; korzyść pochodząca z téy nowéy drogi wewnętrzney żeglugi dla naszego miasta, powiększyłaby się więcey iak dziesięć razy, gdyby okręty znaczną ilość beczek obeymuiące, mogły aż do naszego przybywać miasta i niepotrzebowały wyładowywać w Amszterdamie. Dziennik Bruxelski wykonanie tego ważnego planu nie tylko uważa za podobne, ale nawet za łatwe.

Niemcy.

Gazeta w Karlsruhe wychodząca zawiera co następuie: »Przy okoliczności zgromadzenia wyborców na Seym następuiący i z tego powodu zaszłych styczności, częścią wyborcy, częścią przełożeni gmin obwodów Konstancyi, Säckingen, Gersnbach, Wieslach, Neckargemund, Boxberg, Walldürn, Osterburken, Buchen, Wertheim, Gerlachsheim i Bischofsheim i t. d. przesłali W. Xięciu naypokornieysze przedstawienia, w których imieniem swoich współobywateli proszą, aby Jego król. Mość póki żyie nie wykonywał przepisów Konstytucyi Stanów, ponieważ wszystko, co taż dla obrony poiedyńczego i pomyślności ogólney zawiera lub stanowi, Jego król. Mość, iako istotny cel swego działania sobie zostawił. Jego król. Mość kazał przez właściwych Urzędników oznaymić, że te przełożenia tak dalece z wdzięcznością przyymuie, iak dalece w przywiedzionych powodach widzi dowody szczerego zaufania i życzliwości ku swojéy osobie, i uważa ie iako oznakę pocieszaiącego zadowolnienia, uznania, że się we wszystkich stosunkach tylko o powszechne stara dobro.«

Redakcyia Józefa Bensy; Druk Pillerów.